

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: N. Arabadji
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Panov, I. Muruianu, A. Minciuna

Dosarul nr. 2rac-470/16

Î N C H E I E R E

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Mediului al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Anchir” în procedura planului împotriva Ministerului Mediului al
Republicii Moldova și Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale privind
repunerea în termen și anularea ordinelor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de Ministerul Mediului al RM și a fost menținută hotărîrea
Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 04 aprilie 2014, SA „Anchir”, în procedura planului, în persoana
administratorului procesului de insolvență II „Bulgaru Igor” s-a adresat la Curtea
de Apel Bender cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului al
RM privind repunerea în termen și anularea ordinelor Ministerului Mediului al RM
nr. 76 din 01.08.2011 și nr. 106 din 10.11.2011 ca fiind ilegale.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, Ministerul
Mediului prin ordinul nr. 76 din 01 august 2011 a revocat contractele nr. 08 și nr. 9
din 29 iunie 2010, încheiate cu societatea pe acțiuni pentru producerea materialelor
de construcție „Anchir” privind folosirea sectoarelor de subsol „Chirca” și „Mereni”
cu retragerea perimetrelor miniere.

Prin ordinul nr. 77 din 10 august 2011, Ministerul Mediului a suspendat ordinul
nr. 76 din 01 august 2011, iar la 10 noiembrie 2011 a emis ordinul nr. 106, prin care
a anulat ordinul nr. 77 din 10 august 2011 și a dispus că ordinul nr.76 din 01 august
2011 produce efecte juridice începând cu 10 noiembrie 2011.

La 22 noiembrie 2011, Ministerul Mediului a expediat în adresa societății pe
acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir” scrisoarea nr.
04-07/1994, la care a anexat ordinele menționate.

La 25 noiembrie 2011, societatea pe acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir” a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea acestor acte.

Mai indică reclamantul că, la 15 decembrie 2011, SA „Anchir” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului cu privire la anularea ordinelor din 01 august 2011 și 10 noiembrie 2011. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012, s-a scos cererea de chemare în judecată de pe rol, ca fiind depusă de către o persoană neîmputernicită.

Mai indică că, la 11 mai 2012, SA „Anchir” a depus o nouă cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului cu privire la anularea acestor ordine, care prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2012, a fost scoasă de pe rol ca fiind depusă de o persoană care nu are împuterniciri.

În anul 2009, SA „Anchir” a încheiat cu avocatul Liliana Leanca contract de asistență juridică.

Prin încheierea Curții de Apel Economice din 18 mai 2011, a fost intentat procesul de insolvență în privința societății pe acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir” și în calitate de administrator a fost numită întreprinderea individuală „Irina Selevestru”, care nu a preluat toate cauzele aflate pe rol în privința debitorului.

Prin hotărârea Curții de Apel Economice din 01 martie 2012, s-a intentat procesul de insolvență în privința societății pe acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir” și administrator al procesului a fost desemnată întreprinderea individuală „Ion Cucereavî”, care la fel nu a preluat dosarele în judecată cu privire la revendicarea drepturilor întreprinderii insolvente și nu a desemnat un reprezentat să reprezinte interesele acesteia în instanța de judecată.

Prin hotărârea Curții de Apel Bender din 27 noiembrie 2013, a fost finisată procedura de restructurare a societății pe acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir”, cu aplicarea procedurii planului, în calitate de administrator al insolvenței SA „Anchir” (în procedura planului) a fost numită ÎI „Bulgaru Igor”.

Astfel, reclamantul a indicat că din motivele enunțate mai sus, acțiunea a fost depusă abia la 04.04.2014.

Mai indică reclamantul că, din conținutul ordinelor sus numite, reiese că unicul motiv al elaborării și emiterii acestora a fost sesizarea Procuraturii Generale și raportul de expertiză nr. 699 din 01 aprilie 2011 efectuat în cauza penală intentată împotriva societății pe acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir”.

Menționează reclamantul că, nu există sentință de condamnare a societății pe acțiuni pentru producerea materialelor de construcție „Anchir” cu privire la încălcarea perimetrelor miniere și procesului de extragere a nisipului și argilei.

Expertiza din 15 noiembrie 2010 a fost efectuată cu încălcarea prevederilor legale.

Solicită, administratorul procesului de insolvență a SA „Anchir”, Bulgaru Igor, repunerea acțiunii în termenul de prescripție și anularea ordinelor Ministerului Mediului nr. 76 din 01 august 2011 și nr. 106 din 10 noiembrie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, a fost respins demersul înaintat de Ministerul Mediului privind strămutarea pricinii (f.d. 133-135 vol. I).

Prin o altă încheiere a Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, s-a admis cererea SA „Anchir” și s-a suspendat acțiunea ordinului Ministerului Mediului nr. 76 din 01 august 2011 (f.d. 139-141 vol. I).

La 02 iunie 2014, Ministerul Mediului a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, prin care s-a respins demersul de strămutare a pricinii, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii cu transmiterea pricinii la judecare la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (f.d. 147-151 vol. I).

Prin deciziile Curții Supreme de Justiție din 20 august 2014 (f.d. 182-184 vol. II) și 04 februarie 2015 (f.d. 156-160 vol. I), a fost admis recursul declarat de Ministerul Mediului, casată încheierea Curții de Apel Bender din 19 mai 2014. A fost admisă cererea Ministerului Mediului al RM de strămutare și s-a strămutat pricina dată pentru examinare la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău.

La 11 februarie 2015, Ministerul Mediului a depus cerere cu privire la emiterea deciziei suplimentare împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, anexând recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014 prin care au fost aplicate măsurile de asigurare, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii (f.d. 163 vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015, a fost respins recursul declarat de Ministerul Mediului împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 19 mai 2014, prin care au fost aplicate măsurile de asigurare, ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare (f.d. 188-192 vol. I).

La 14 aprilie 2014, SA „Anchir”, în procedura planului, în persoana administratorului procesului de insolabilitate II „Bulgaru Igor” s-a adresat la Curtea de Apel Bender cu cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, solicitând repunerea în termen a acțiunii, declararea nul actul de control emis de către Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale Direcției control geologie și supraveghere minieră nr. 336/09 din 03.08.2010 (f.d. 2-8 vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Bender din 16 mai 2014, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de SA „Anchir”, în procedura planului, în persoana administratorului procesului de insolabilitate II „Bulgaru Igor” împotriva Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale cu privire la contestarea actului de control nr. 336/09 din 03.08.2010, întocmit de către Direcția control geologie și supraveghere minieră (f.d. 102-104 vol. III).

La 19 februarie 2015, de către SA „Anchir” în procedura planului, în persoana administratorului procesului de insolabilitate Bulgaru Igor a fost depusă cerere la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău de concretizare și modificare a cererii de chemare în judecată din 04 aprilie 2014, formulând pretenții și față de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, solicitând anularea ordinelor Ministerului Mediului al RM nr. 76 din 01.08.2011 și nr. 106 din 10.11.2011 și declararea nulității actului de control emis de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Direcția control geologic și supraveghere minieră nr. 336/09 din 03.08.2010 (f.d. 73-78 vol. IV).

În motivarea cererii de concretizare și modificare a cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, la data de 01.08.2011 Ministerul Mediului a emis

Ordinul nr. 76 prin care s-a dispus revocarea contractelor nr.08 din 29.06.2010 și nr.09.din 29.06.2010 încheiate între Ministerul Mediului și SA „Anchir” privind folosirea sectoarelor de subsol „Chirca” și „Mereni” și retragerea perimetrelor miniere de la SA "Anchir". Prin scrisoarea nr. 125-z/11 d-1 ministru Gh. Șalaru a informat că prin ordinul nr.77 din 10.08.2011 a suspendat acțiunea ordinului nr. 76 din 01.08.2011.

La data de 10.11.2011, Ministerul Mediului emite un alt ordin sub nr.106 prin care anulează ordinul nr. 77 din 10.08.2011 cu privire la suspendarea ordinului din 01.08.2011 și dispune ca ordinul nr.76 din 01.08.2011 să producă efecte juridice începînd cu 10.11.2011.

Menționează reclamantul că, prin hotărîrea Judecătorei Anenii Noi nr. 3CA-64/2011 din 15.12.2011, s-a decis rectificarea bunurilor imobile c numerelor cadastrale 10181060059, 10182070216, 10181060060, 10181060061, 10182070215, terenuri amplasate deasupra carierei de argilă și nr. cadastrale 10181040105, 10181040108, 10181030509, 10181030508, 10181010099, terenuri amplasate deasupra carierei de nisip. Înregistrarea în Registrul Bunurilor Imobile a perimetrului minier conform actului nr. 279 din 90.09.1996 și a actului nr. 308 din 27.10.1997. Hotărîrea a fost menținută în vigoare prin Decizia Curții de Apel Bender nr. 3r-12 din 26.06.2012, iar prin încheierea Judecătorei Anenii Noi nr. 3CA-64/11 din 03.12.2014, s-a explicat faptul că: modul de folosință a carierei de nisip și a carierei de argilă din cuprinsul hotărîrii judecătorești din 15 decembrie 2011 și a încheierii judecătorești de explicare a hotărîrii din 30 iulie 2014, pronunțată în dosarul 3CA-64/11, și anume: „intabularea în registrul bunurilor imobile va fi cu drept de folosință (exploatare minieră) după SA „Anchir” asupra perimetrului minier care cuprinde terenurile cu nr. cad. 1018103514 cu suprafața de 27,7100 ha, și nr. cad. 1018106063 cu suprafața de 15,8003 ha. Prezentele modificări au fost înregistrate deja în Registrul Bunurilor Imobile și deci au intrat în vigoare fiind opozabile terțelor persoane.

Indică reclamantul că, prin urmare SA „Anchir” prin intermediul hotărîrii judecătorești definitive și irevocabile a obținut dreptul de a folosi (extrage) argilă și nisip din perimetrul minier sus menționat, iar Ordinele Ministerului mediului 76 și 106 nu mai produc efecte juridice și urmează să fie declarate nule.

Mai indică că, la data de 03.08.2010, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Direcția control teologie și supraveghere minieră din subordinea Ministerului Mediului (în continuare AGRM) a emis actul de control nr. 336/09. La baza actului de control au stat aceleași documente ca și la baza Ordinului nr. 76 și 106 emise de Ministerul Mediului, contestate prin prezenta cerere.

Consideră, reclamantul că actul de control emis de către AGRM urmează a fi anulat, reieșind din următoarele motive:

În act se indică că au fost întreprinse măsurări cadastrale de către o companie română "P.F.Melinte Dragoș - Mihai" autorizat în realizarea lucrărilor în domeniul cadastrului, geodeziei și cartografiei. Conform art.5 Legii nr.778-XV din 27.12.2001 "Cu privire la geodezie și cartografie" cetățenii străini, persoanele juridice din alte state, organizațiile internaționale, statele străine pot fi doar beneficiari ai activității geodezice și cartografie.

Existența companiei străine se motivează prin faptul că Agenția de Stat Relații

Funciare și Cadastru al R. Moldova a refuzat categoric să execute asemenea comenzi. Mai ales că ei de nenumărate ori au dat concluzii cu privire la măsurările efectuate în carierele exploatare de SA "Anchir" unde de fiecare dată au indicat că, întreprinderea SA "Anchir" la cariera de nisip și argilă au efectuat și efectuează lucrările în limitele hotarului perimetrului minier și funciar (raport nr 01-6/10/937 din 22.07.2010 și 10-6/10/1037 din 01.09.2010).

Ulterior, prin scrisoarea Agenției Relații Funciare și Cadastru a RM, întreprinderii de Stat Institutul de Proiectări Pentru Organizarea Teritoriului nr. 01-6-10/1309 din 09.11.2011 din nou a indicat că coordonatele punctelor indicate în Raport, determinate de către AGRM, la compararea analitică cu hotarele perimetrului minier al carierilor exploatare de SA "Anchir", nu demonstrează depășirea perimetrului minier în cadrul efectuării lucrărilor de extragere a substanțelor minerale utile. Ca urmare I.S Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului menține în vigoare Avizele (Rapoartele) nr.01- 6/10/937 din 22.07.2010 și nr. 01-6/10/1037 din 01.09.2010 prin care se confirmă că, lucrările de exploatare a zăcămintelor de nisip și argilă de către SA "Anchir" s-au efectuat în limitele hotarelor perimetrelor miniere.

Conform art.8 Legii nr.778-XV din 27.12.2001 "Cu privire la geodezie și cartografie" anume Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru este competentă să efectueze prin intermediul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Geodezică, Tehnică și Regim măsurările geodezice și cartografice.

Astfel, Actul contestat (nr. 336/09 din 03.08.2010 al AGRM) are la bază planul cadastral a zonei 1018, sector 104.106.107 din comuna Chirca, prezentate de către CCCEC, care are următoarele necorespunderi flagrante:

a) planuri cadastrale cu așa numere pur și simplu nu există;
b) nu sunt reflectate coordonatele amplasării în teritoriu;
c) terenurile unde se află carierele au fost transmise SA "Anchir" prin Hotărârea de Guvern nr.17 din 14.01.1994 pînă la exploatarea definitivă a zăcămintelor. Terenurile atribuite au fost scoase din circuitul agricol încă în anul 1993 au fost recuperate de către SA "Anchir". După modificarea legislației și anume prevederilor Codului Funciar art.34, SA "Anchir", urma să exploateze carierele achitînd doar impozitul funciar. Fapt confirmat și prin hotărîrea definitivă al Curții de Apel Economice din 24.05.2010, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07.10.2010.

d) Conform art.4 Legii Cadastrului bunurilor Imobile, nr,1543-XII din 25.02.1998 și p.91 din ' Instrucțiunile cu privire la înregistrarea bunurilor imobile, aprobat prin ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.1 12 din 22.06.2005, obiect al înregistrării sunt și porțiunile de subsol. Tot instrucțiunea nominalizată prevede că "înregistrarea porțiunilor de subsol în calitate de roci deschise se vor înregistra în Registru după regulile de înregistrare a terenurilor. Ca document pentru înregistrarea porțiunilor de subsol va servi perimetrul minier și licența (este valabilă pînă în anul 2015);

e) terenul amplasat asupra carierilor de nisip și argilă conform hotărîrii judecătorei Anenii Noi din 15.12.2011 și Deciziei Curții de Apel Bender din 26.06.2012 a fost înregistrat după SA "Anchir".

Astfel, menționează reclamantul că planurile cadastrale nominalizate în Actul

AGRM, nu au nici o atribuție cu perimetrele miniere atribuite SA "Anchir".

Cu privire la planul de desfășurare al lucrărilor în cariere de argilă "Chirca" și nisip "Mereni" pentru anii 2009-2010, reclamantul menționează următoarele: a) acesta este doar un plan de lucru și nu înseamnă că SA "Anchir" a efectuat aceste lucrări; b) planul este verificat și coordonat de Inspecția minier-tehnică la cariera de argilă la data de 11.02.2009 și respectiv la 03.05.2010. La cariera de nisip, la data de 04.02.2009 și respective la data de 26.04.2010. c) SA "Anchir" în perioada dată nici n-a exploatat carierile, precum este menționat contrariul în Act.

Cu privire la dispozițiile Inspectoratului Principal de Stat pentru supraveghere tehnică a obiectelor industriale periculoase menționează reclamantul următoarele: a) nu este clar cui se atribuie aceste dispoziții; b) SA "Anchir" în urma controalelor efectuate de către Inspectoratului Principal de Stat pentru supraveghere tehnică a obiectelor industriale periculoase nici odată n-a fost măcar avertizată ne mai vorbind amendată administrativ; c) Mai mult ca atât, la data de 20.05.2010 Ministerul Economiei R. Moldova a eliberat SA "Anchir" autorizația tehnică în domeniul securității industriale seria SI-2010 nr.0289 prin care a recunoscut că SA "Anchir" n-a admis abateri de la normele legale în exploatarea carierilor.

Mai indică reclamantul că, în Act se mai indică că, în cariera de argilă Chirca lucrări de exploatare a zăcămintelor nu se efectuează și tot în același Act, se menționează că lucrările de decopertare, extragere au fost îndeplinite cu abateri de la Regulile unice de securitate în timpul exploatării la suprafața a zăcămintelor de substanțe utile. Aceste concluzii se fac, reieșind din documentele puse la dispoziție, (adică cele menționate mai sus). Astfel cităm: "din documentele puse la dispoziție putem concluziona că, exploatarea carierii de argilă "Chirca" s-a efectuat cu următoarele încălcări:

- treptele de abataj și unghiul de extragere lipsește, fapt ce servește provocării alunecărilor de teren;
- valul-canal amonte, care nu permite apelor de suprafață pătrunderea în carieră, de asemenea lipsește;
- recultivarea carierii nu se efectuează;
- punctele de reper, care stabilesc hotarele perimetrului minier, lipsesc.

Consideră reclamantul că, aceste afirmații nu corespund realității, căci nu este clar în baza cărui document s-au făcut această concluzie, care vine în contradicție cu actul nr. 012506 din 22.04.2010 întocmit de Inspectoratul Ecologic de Stat prin care se confirmă faptul că în procesul de control au fost verificate existența și amplasarea punctelor de reper în urma cărora abateri nu s-au depistat.

Prin scrisoarea Ministerul Mediului nr.01-07/820 din 03.05.2010 din nou a fost confirmat faptul că SA "Anchir" în exploatarea sectoarelor de subsol atribuite în folosință pentru valorificarea industrială careva încălcări nu a admis;

Prin Decizia Curții de Apel Bender din 09.03.2011 care a menținut hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 24.12.2010, a fost confirmat faptul exploatării carierilor în limitele normelor legale. Una din probe a servit și avizele de efectuare a expertizei atât pentru cariera de argilă, cât și pentru cariera de nisip din 20.05.2010 al întreprinderii de Stat Centrul Tehnic pentru Securitatea industrială și Certificare care este un organ specializat, unde este indicat clar că la SA "Anchir" încălcări nu au fost depistate, ceea ce a și dus la obținerea licenței.

Menționează reclamantul că, dovadă că SA "Anchir", a exploatat legal și fără careva încălcări ariile miniere, servește și răspunsul Camerei de Licențiere nr.01/1175 din 12.08.2011 în care se indică că, la SA "Anchir" încălcări a condițiilor de licențiere cât și extragerea zăcămintelor minerale în afara limitelor perimetrelor miniere nu au fost constatate, circumstanțele date fiind documentate și într-o ședință foto. În contextul celor expuse, Camera de Licențiere comunică lipsa temeiurilor legale pentru retragerea licenței eliberată SA "Anchir" pentru genul de activitate "extragerea zăcămintelor minerale". În ce privește recultivarea carierilor, însăși Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale prin actul nr.2/32 din 16.06.2011 dă recomandare ca SA "Anchir" să efectueze recultivarea carierilor conform proiectelor tehnice, care la rândul său prevăd că recultivarea se petrece doar după prelucrarea deplină al carierii, timp de doi ani, însă SA "Anchir" nu a exploatat nici măcar 30% .

Mai mult ca atât, indică reclamantul că, în Act se indică că, "conform planului de desfășurare a lucrărilor miniere pentru anul 2009, au fost planificate lucrări de decopertare și extragere a zăcămintelor în partea de nord vest în afara perimetrului minier și conturului rezervelor de substanțe minerale utile". Or, nu se indică expres despre care carieră este vorba. Nu este clar cum s-a apreciat că SA "Anchir" a planificat să încalce perimetrul minier care de fapt se limitează doar în adâncime și nu în lungime sau lățime, căci conform art. 22 p.7 Codul Subsolului prevede că, "perimetrul minier se limitează în adâncime".

Menționează reclamantul și asupra faptului că, sunt neîntemeiate afirmațiile precum că SA „Anchir” nu a încheiat din 2009 cu Primăria c. Chirca contracte de arendă pe terenurile amplasate deasupra carierilor, or:

- terenul amplasat asupra carierilor de nisip și argilă conform hotărârii judecătorești Anenii Noi din 15.12.2011 și Deciziei Curții de Apel Bender din 26.06.2012 a fost înregistrat după SA "Anchir", deci cu Primăria c. Chirca, Anenii Noi, nu trebuia de încheiat careva contracte de arendă a terenului;

- există și alte hotărâri judecătorești definitive precum: Hotărârea Judecătorești Economice de circumscripție Chișinău din 24.05.2010 și Decizia Curții Supreme de Justiție din 07.10.2010 prin care au fost anulate contractele de arendă impuse SA "Anchir" de către Primăria corn. Chirca;

- reieșind din Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 0912-1386 din 14.09.2005 precum și din prevederile art.34 Codului Funciar, SA "Anchir" urma doar să achite impozite funciar și nimic mai mult.

Menționează reclamantul și asupra faptului că, sunt neîntemeiate declarațiile precum că SA "Anchir,, a depășit perimetrele funciare și miniere și că reieșind din actul de confirmare a perimetrului minier nr.279 din 09.09.1996, SA "Anchir" a extras ilegal zăcăminte minerale utile de pe o suprafață de 17784 m2, volumul aproximativ extras de argilă fiind 409000 m3, iar de pe suprafața totală aflată în exploatare 66471 m2 a fost extras aproximativ o cantitate de 1528833 m3.

Or, nu este clar cum s-a apreciat că SA "Anchir" a depășit perimetrele miniere, deoarece careva măsurări la fața locului nu au fost efectuate, iar în Actul de confirmare a perimetrului minier nr. 279 din 09.09.1996 și nr. 308 din 27.10.1997, volumele zăcămintelor utile nu sunt indicate. Mai ales că, noțiunea de perimetru funciar în Codul Subsolului RM nu există, iar Codul Subsolului RM prevede doar noțiunea de perimetru geologic și respectiv perimetru minier. Perimetrul geologic

determină suprafața sectorului atribuit în folosință, cu limitele în adâncime, iar perimetrul minier se limitează în adâncime.

Totodată, conform protocolului nr.271 al Comisiei de Stat Coordonarea zăcămintelor mineral utile din 31.03.1975 pentru SA "Anchir" au fost atribuite perimetrul minier cu volumul de 2. mii 565,6 mii.m³ de argilă pe perimetru geologic de 15.3 ha. Reieșind din datele bilanțului rezervelor pentru anul 2010, la data de 01.01.2011 soldul de argilă este de 1 mii 713,2 mii m³.

Referitor la cariera de nisip, reclamantul menționează că, conform protocolului nr.228 a Comisiei de Stat Coordonarea zăcămintelor mineral utile din anul 1973 pentru SA "Anchir" a fost atribuit perimetrul minier cu volumul 1 mii 702,6 mii m³ iar perimetrul geologic fiind de 27,7 ha. La data de 01.01.2011, soldul constituie 1 mii 440,2 mii m³. în așa mod din anul 1994-2010 au fost extrase doar 262,4 mii m³ de pe teritoriul de 5,11 ha.

Astfel, indică reclamantul că, reieșind din cifrele indicate în Act, rezultă că SA "Anchir" a extras nisip de la adâncimea de 60 m ($40000 \text{ m}^3 : 6625 = 60 \text{ m}$), pe când adâncimea stratului de nisip constatat de Comisia de Stat Coordonarea zăcămintelor mineral utile este doar de la 4 până la 15 m adâncime. Deci, datele indicate în Act sunt absurde și nefondate.

Prin Scrisoarea Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale din 01.10.2010 nr 434/07, se confirmă faptul că din perimetrul minier atribuit lui SA "Anchir" au fost extrase ilicit de către SA "Avînt" - 4,0m x 0,53 ha = 21200 m³. Volumul de nisip, extras ilicit din limitele perimetrului minier SA "Anchir" de către Î.I "Hristician Tatiana" constituie - 4,15m x 0,47 ha = 19505 m³.

Menționează reclamantul că, la data de 04.06.2010 de către o comisie alcătuită din colaboratorii AGRM, cadastru și procuratură, a fost efectuat un control cu măsurări și întocmit un procesul verbal prin care s-a constatat că nu au fost depistate încălcări cu ieșire din limitele atribuite și că SA "Anchir" a executat lucrări anterior doar pe o suprafață de 5,11 ha.(pe când perimetrul geologic atribuit este de 27,71 ha).

Astfel, menționează reclamantul că, constatarea încălcării terenului folosit de către SA "Anchir" la exploatarea zăcămintelor s-a făcut în baza datelor puse la dispoziție de CCCEC care a intentat o cauză penală precum că SA "Anchir" a încălcat perimetrul minier și funciar cu 2 ha. Or, conform hotărârii judecătorei Anenii Noi din 28.12.2010, care este definitivă s-a constatat că SA "Anchir" nu a admis încălcarea ce i se impută.

Astfel, indică reclamantul că, conform art. 81 Codului Subsolului RM, litigiile în problemele folosirii subsolului se soluționează de autoritățile administrației publice în domeniul folosirii și protecției subsolului în conformitate cu competența acestora și de instanțele de judecată, în modul stabilit de legislație, SA "Anchir" a inițiat procedura prealabilă de anulare a actului de control nr. 336/09 efectuat la data de 03.08.2010.

În drept reclamantul și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. art. 11, 220 CC RM și art. 5,6,12,22, 60, 166-167 CPC RM, art. 81 C. Subsolului RM, art. 11 a Legii metrologie nr.647-XIII din 17.11.1995, Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 0912-1386 din 14.09.2005; art. 34 Codului Funciar RM, art. 5 Legii nr.778-XV din 27.12.2001 cu privire la geodezie și cartografie.

Solicită reclamantul, anularea ordinelor Ministerului Mediului al RM nr. 76 din

01.08.2011 și nr. 106 din 10.11.2011 și declararea nulității actului de control emis de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Direcția control geologic și supraveghere minieră nr. 336/09 din 03.08.2010.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015 (f.d. 53, 59-71 vol. V):

-S-a admis parțial cererea SA „Anchir” în procedura planului;

-S-a repus, SA „Anchir” în procedura planului, în termenul de adresare în judecată, ca omis din motive întemeiate;

-S-au anulat ordinele Ministerului Mediului al RM nr. 76 din 01 august 2011 cu privire la revocarea dreptului de folosire asupra sectorului de subsol și nr. 106 din 10 noiembrie 2011 cu privire la anularea ordinului nr. 77 din 10.08.2011;

-În rest, cerințele privind declararea nulității actului de control nr. 336/09 din 03.08.2010 al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale au fost respinse, ca neîntemeiate.

La 27 noiembrie 2015, Ministerului Mediului al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, s-a respins ca neîntemeiat apelul declarat de Ministerul Mediului al RM și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015.

La 07 septembrie 2016, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei date, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și a hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie:

-încetat procesul în partea ce ține de declararea nulă a actului de control nr. 336/09 din 03.08.2010 al AGRM;

-să fie respinsă acțiunea în partea ce ține de anularea ordinelor Ministerului Mediului nr. 76 din 01.08.2011 și nr. 106 din 10.11.2011 ca fiind nefondată, neîntemeiată și depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că nu s-au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, decizia fiind nefondată și neîntemeiată, emisă contrar prevederilor legii.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 27.06.2016 (f.d. 181 vol. V), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia decât invocarea recurentului că a recepționat decizia la 08.07.2016 (din cererea de recurs f.d. 183 vol. V), recursul se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță